

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων που έχει ιδρύσει ο Σύνδεσμος ΑΕ και Επιχειρηματικότητας διοργάνωσε την Παρασκευή, 15 Οκτωβρίου 2021 διαδικτυακή συζήτηση με θέμα: Η Γερμανία μετά τις εκλογές: Quo vadis?. Ομιλητές ήταν ο Dr. Ronald Meinardus, Πολιτικός αναλυτής και σχολιαστής, κύριος ερευνητής, ΕΛΙΑΜΕΠ, και η κυρία Ειρήνη Αναστασοπούλου, Δημοσιογράφος, Deutsche Welle. Τη συζήτηση συντόνισε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου και Δ/ντής του Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης.

Η συζήτηση επικεντρώθηκε κυρίως α) στην ανάλυση των αποτελεσμάτων των εκλογών β) στη σημασία τους για τον πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό χάρτη της χώρας και γ) στην εξωτερική πολιτική. Τα κυριότερα σημεία της συζήτησης

Η κα Αναστασοπούλου τόνισε ότι στη Γερμανία η προεκλογική συζήτηση επικεντρώθηκε στα χρόνια προβλήματα που σωρεύτηκαν κατά τα προηγούμενα χρόνια, όπως το συνταξιοδοτικό, την περίθαλψη, την κλιματική αλλαγή που στάθηκε σημείο αναφοράς των Πρασίνων, στην έλλειψη επενδύσεων για τις δημόσιες υποδομές (αρκετά σχολεία δεν έχουν δυνατότητες τηλεκπαίδευσης) αλλά και στα προβλήματα που προέκυψαν από τη διαχείριση της πανδημίας. Το καθοριστικό θέμα πάντως ήταν το συνταξιοδοτικό. Υπογράμμισε δε τις τεράστιες απώλειες που υπέστη το Χριστιανοδημοκρατικό κόμμα (CDU) και την εντυπωσιακά μειωμένη υποστήριξη του από τους νέους. Από την άλλη πλευρά, οι νέοι φαίνεται να προτίμησαν το Φιλελεύθερο κόμμα (FDP) εξαιτίας της κριτικής στάσης του απέναντι στους περιορισμούς που επιβλήθηκαν λόγω του Covid-19. Αξίζει να σημειωθεί ότι το FDP είχε μείνει εκτός της ομοσπονδιακής Βουλής το 2013 λόγω του εκλογικού ορίου του 5%, συγκεντρώνοντας ποσοστό 4,8%. Από τότε η προεκλογική του εκστρατεία στηρίζεται στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τακτική που βοήθησε στην ανάκαμψη και τη συγκέντρωση υποστηρικτών, κυρίως νέων.

Η κα Αναστασοπούλου διατύπωσε την άποψη ότι μετά την υπογραφή ενός λεπτομερούς κειμένου αρχών από τα τρία κόμματα (Σοσιαλδημοκράτες, Πράσινοι, Φιλελεύθεροι) και την έναρξη επίσημων διαπραγματεύσεων, είναι πολύ πιθανόν να σχηματιστεί για πρώτη φορά τριτοκομματική κυβέρνηση στη Γερμανία με τον Σοσιαλδημοκράτη Όλαφ Σολτς επόμενο καγκελάριο. Το κλίμα μεταξύ των κομμάτων είναι εξαιρετικά καλό και ο κύριος Σολτς αισιοδοξεί ότι μετά από ένα επιτυχές «δούναι και λαβείν» θα έχει σχηματισθεί πριν τα Χριστούγεννα μια νέα κυβέρνηση συνασπισμού.

Η κα Αναστασοπούλου εκτίμησε πως, στο ζήτημα της εξωτερικής πολιτικής η νέα κυβέρνηση θα διαφοροποιηθεί από την μέχρι σήμερα κρατούσα, στα θέματα κλιματικής αλλαγής, λόγω της συμμετοχής των Πρασίνων, σεβασμού

των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του Κουρδικού. Βέβαια η απερχόμενη κυβέρνηση ήταν αρκετά δραστήρια στην ανάληψη πρωτοβουλιών, όπως στο πρόβλημα της Λιβύης και στο ζήτημα αποπυρηνικοποίησης του Ιράν. Η Γερμανία δεν είναι απούσα καθώς φαίνεται να επιδιώκει, χωρίς να το διακηρύσσει ανοικτά, να καταστεί μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας σε περίπτωση που θα υπάρξει αναδιοργάνωσή του για να αποτυπωθεί η σημερινή πραγματική δύναμη της Γερμανίας Αναφορικά με τις ελληνογερμανικές σχέσεις, προβλέπεται ότι το Βερολίνο θα επιδιώξει να επιδιώξει πιο εμφατικά φιλικές σχέσεις με την Ελλάδα. Η γερμανική διπλωματία προβλέπεται να υιοθετήσει πιο ουσιαστικές στρατηγικές κινήσεις και πρωτοβουλίες, διότι η ελληνοτουρκική αντιπαράθεση φαίνεται να χειροτερεύει και η πρόσφατη γερμανική προσπάθεια διαμεσολάβησης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας δεν φάνηκε να έχει αποδώσει. Αντίστοιχα, η κα Αναστασοπούλου υπογράμμισε, ότι και οι Έλληνες θα πρέπει να κάνουν τη δική τους υπέρβαση ως προς την αντιμετώπιση της Γερμανίας. Η Γερμανία έχει αλλάξει μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Δεν θα πρέπει, συνεπώς, οι Έλληνες να εγκλωβίζονται από τις εμπειρίες της ναζιστικής περιόδου κατακρίνοντας ό,τι είναι γερμανικό.

Ο κ. **Meinardus** υποστήριξε ότι το κόμμα της Αριστεράς και το ακροδεξιό AfD συμπεριλαμβάνονται χωρίς αμφιβολία στους ηττημένους. Αντίθετα, οι Σοσιαλδημοκράτες (25,7%), οι Πράσινοι (14,8%) και το κόμμα των Ελεύθερων Δημοκρατών (11,5%) ήταν απόλυτα ικανοποιημένοι με το εκλογικό αποτέλεσμα. Παρόλα αυτά, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, όπως λόγου χάρη στο θέμα της κλιματικής αλλαγής και της φορολογίας. Πολλά χρήματα δαπανήθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας και το ισχυρότερο εργατικό συνδικάτο της Γερμανίας, το IG Metall, που είναι και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη, απαιτεί επενδύσεις για την ανάπτυξη της βιομηχανίας. Ωστόσο χρήματα δεν υπάρχουν. Είναι άξιο αναφοράς ότι το Κόμμα των Φιλελευθέρων (FDP) υποστηρίζει την ενδυνάμωση της βιομηχανίας, αν και απαιτεί αύξηση των δημόσιων δαπανών για την ενίσχυση του συνταξιοδοτικού και των υποδομών. Επομένως θα πρέπει να προσδιορισθεί στη διαπραγμάτευση για την διαμόρφωση της νέας κυβέρνησης το περιεχόμενο μιας δημοσιονομικής ευλυγισίας για να αποφευχθεί η αύξηση της φορολογίας. Η Γερμανία είναι η χώρα με το μεγαλύτερο ΑΕΠ στην ΕΕ. Οι αποφάσεις που θα υιοθετηθούν για την ακολουθητέα δημοσιονομική πολιτική από ένα συνασπισμό του «φαναριού» (Σοσιαλδημοκράτες, Πράσινοι, Φιλελεύθεροι), που είναι ο πιθανότερος, θα έχει επίδραση και στο επίπεδο της ΕΕ και των υπόλοιπων κρατών μελών. Η αναδιάρθρωση της οικονομικής δομής της χώρας κρίνεται από όλα τα κόμματα υποχρεωτική, παρόλο που εμφανίζεται μία διαφοροποίηση μεταξύ των Σοσιαλδημοκρατικών (SPD) και των Πρασίνων, που υποστηρίζουν την κρατική παρέμβαση, και του Κόμματος Ελεύθερων Δημοκρατών (FDP), που δίνει έμφαση στην οικονομία της αγοράς και στις ιδιωτικοποιήσεις.

Όσον αφορά στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής και πιο συγκεκριμένα στο ζήτημα της Τουρκίας, που ενδιαφέρει άμεσα και την Ελλάδα, ο κ. Meinardus αναφέρθηκε σε πρόσφατη δημοσκοπήση του ANTI TV σύμφωνα με την οποία μόνο το 4% των Ελλήνων θεωρεί τη Γερμανία φιλική χώρα. Αυτό το αποτέλεσμα αντανάκλα την πεποίθηση των Ελλήνων ότι η Γερμανία δεν στηρίζει την Ελλάδα στα ελληνοτουρκικά. Παρ' όλα αυτά, όπως τόνισε, δεν θα

πρέπει να λησμονούμε ότι η κα Μέρκελ ήταν η μοναδική προσωπικότητα που έχει επιρροή στον Ερντογάν και το 2020 προσπάθησε να λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας αν και η Γερμανία, θεωρεί ότι η Τουρκία αποτελεί σημαντικό στρατηγικό εταίρο. Πάντως, ο κ. Meinardus αναμένει μια «ριζοσπαστικοποίηση» της θέσης της μελλοντικής κυβέρνησης στα θέματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία και στο Κουρδικό, αλλά θεωρεί εξαιρετικά δύσκολο να ανασταλεί η πώληση των υποβρυχίων που ήδη ναυπηγούνται για την Τουρκία. Υπογράμμισε δε, ότι η επιρροή της Γερμανίας, όπως και της ΕΕ, στον κόσμο συρρικνώνεται και το μεγάλο ζήτημα που αναδεικνύεται είναι οι σχέσεις του Δυτικού κόσμου με την Κίνα. Γι' αυτό και όλα τα γερμανικά κόμματα επιθυμούν την ενδυνάμωση της Ευρώπης.

Σχετικά με την προοπτική ανάπτυξης μιας ενδυναμωμένης κοινής ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής και τη διστακτικότητα που υπάρχει από το Βερολίνο, ο κ. Meinardus ανέφερε ότι για να κατανοήσουμε καλύτερα τη θέση της Γερμανίας πρέπει να εξετάσουμε την ιστορία της από το 1930 και έπειτα. Οι Γερμανοί έχουν καταστεί ειρηνιστές και αποφεύγουν να συναινέσουν σε πολιτικές που μπορεί να οδηγήσουν σε ένοπλες παρεμβάσεις στο εξωτερικό. Δεν θα υπάρχει ανοχή στη Γερμανία για αποστολές στο εξωτερικό στρατιωτικού χαρακτήρα, ιδιαίτερα όταν οι Πράσινοι θα συμμετέχουν στην κυβέρνηση. Η Γερμανία έχει ένα ιστορικό σύμπλεγμα που την εμποδίζει να υιοθετεί το ρόλο του ηγεμόνα. Επιδιώκει πρώτα τον κοινωνικό και βιομηχανικό της εκσυγχρονισμό. Όλοι γνωρίζουμε βέβαια πως μία δυνατή Γερμανία, θα αντικατοπτρίζει και την ισχύ της Ευρώπης.